

B. C. D. 8

# SCIAGRAPHIA MORBORUM,

Cujus

PARTEM PRIMAM,

VENIA EXPERIENT. FACULT. MEDICÆ  
IN REGIA ACAD. ABOËNS.

VENTILANDAM EXHIBENT,

PRÆSES

DN. DOCT. JOHANN. J.  
HARTMAN,

Assess. atque Medic. Profess. Reg. & Ord. E-  
ques Reg. Ord. Wals. atque Membrum Reg.  
Acad. Scient. & Soc. Patr. Holm.

Et

RESPONDENS

ALUMNUS REGIUS

JOHANNES NORDSTEN,

*Aboa - Fennus,*

In Auditorio Majori Die XII. Junii,  
Anni MDCCLXXIX.

*Horis ante meridiem Consuetis.*

---

A B O Æ

Impressa apud Viduam Reg. Acad. Typogr.  
JOH. CHRISTOPH, FRENCKELL,

*Medicinam invenit necessitas, notavit experi-  
entia, probavit ratio, suggestit casus.*

WEDELIUS.

*Sed tum primum homines res ipsas neglexe-  
runt, quum nimio studio nomina quærere in-  
ciperent.*

GALENUS.

S:Æ REG. M:TIS

ARCHIATRO,

EQUITI AURATO DE STELLA POLARI,  
REGII COLLEGII MEDICI PRÆSIDI,

NEC NON

ACAD. IMPER. NAT. CURIOS. REGIÆ

ACAD. SCIENT. HOLM. SOCIETT. LITT.

UPSAL. AC NIDROS. MEMBRO,

NOBILISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO

DOMINO DOCTORI

ABRAHAMO

BÆCK,



**O**b immortalia *Tua* merita in ipsam ar-  
tem & Instituta Patriæ Medica; ob  
favorem vere maximum, quem mihi a  
primis retro Annis, quibus Medica medi-  
tatus sum, exhibuisti; & ob Patrocinium  
singulare, quod singulis, maxime vero  
sinceris Æsculapii atque Apollinis filiis  
indulgentissime præbes; has pagellas *Tibi*  
ut Parenti Optimo summa veneratione fa-  
cerare voluerunt & debuerunt

Præses ac  
Respondentes.



**S**cientiam Medicam, si partem ejus Theo-  
reticam spectaveris, nostro ævo & inprimis  
hoc seculo longe majora quam unquam ante  
cepisse incrementa, neminem fere in dubium  
vocare putamus. Quot enim inventa utilissima,  
assidua opera & industria Ruyschii, Morgagni,  
Winslovii, Albini atque Halleri, aliorumque  
in Anatomicis facta sunt, repertis & adhibitis  
injectionibus? Ex quo artificio Physiologiae  
tantum accessit lumen, ut ejus ope Summus  
Boerhave, inprimis v. Illustrissimus v. Haller  
mechanicas corporum functiones feliciter  
quam antea illustrare, simulque plurimum morborum  
causas detegere potuerint. Quam notabilem  
mutationem etiam hoc seculo subiit Chemia,  
postquam Immortalis Boerhave primus dedit  
occasionem, eam scientificè tractandi; & quantum  
utilitatis in Medicinam inde redundaverit,  
quisque facile judicare potest ex collatione Pharmacopœe  
Holmiensis, operis sui quidem temporis perfectissimi,  
cum Anglicana, vel Svecica quam primum edenda.  
Quantum præterea incrementi Historia Naturalis  
etiam hoc nostro ævo acceperit, id satis comprobant  
scripta magni nostri v. Linnei, aliorumque, in quibus  
& ordo Systematicus & descriptiones accuratissimæ  
summam utique merentur laudem. Quamvis v.  
fatendum sit, Materiam Medicam & Dietam eadem  
ratione auctam non esse, interim tamen constat,  
Historiæ Naturalis scrutatores, ope Chemicorum id  
effecisse, ut vires simplicium hodie multo  
feliciter quam antea sint explicatæ, & ex  
principiis Physicis confirmatæ, rejectis  
Medicamentis fabulosis & obsoletis fere singulis.

TABUL

Optan-

Optandum quidem fuisset, ut pars Medicinæ Practicæ, medulla ipsius scientiæ, morborumque diagnofin & prognofin concernens, tanta etiam cepisset augmenta; sed plures adfuerunt cauffæ, cur hæc pars utiliffima illa prærogativa hætenus deftituta fuerit. In pofterum v. quum, præter illa quæ jam a Theoretica repetit adminicula, fimul observationibus Clinicis fane accuratiffimis in dies locupletetur, non fine ratione fperamus, hanc etiam Medicinæ partem, nifi ignavia omnia corruerit, fuccelfu temporis magis magisque exultam iri; nec dubitamus progreflus ipsius tanto majores evafuros, quanto citius & felicius morbi finguli in ordines maxime naturales diftribuantur.

In hac Medicinæ practicæ parte elaboranda occupati quidem fuerunt perplurimi; noftra tamen judicio Illuftri Regis Confiliario ac Medico Boiffier de Sauvagefio in hoc puncto maxime competere videtur honor, quamvis Archiatri Regii Linnæ & Vogel, atque Profeffores & Doctores Callen, Mackbried, Selle & Sagar pluresque alii recentiora edidere fpecimina haud contemnenda. Quum v. tanta morborum multiplicatio, quæ in operibus Boiffier de Sauvagefii, Vogelii & Sagaris occurrit, ne-tiquam minus Scientiæ noftræ adferat incommodum vel detrimentum, quam nimis generalis & coarctata aliorum Claffificatio defectum prodat; non inutile fore exiftimavimus, medium tenere, atque hifce Speciminibus Academicis experiri, utrum memoria difcentium ac judiciorum practitorum & falus agrotantium felicius ad hanc methodum fublevari & promoveri poffit. Si abbreviationes & correctiones noftræ, quæ in Noſologia Methodica imprimis tam quoad Claffes & Ordines, quam Genera ac Species fuſcepimus, etiam aliorum Practitorum aſſenſum confequi poſſent, vel etiam doctioribus anſam ſuppeditarent, ſuis locis benigne corrigere & complere, quæ nos viribus corporis jam deficientibus in medium proferre non valuimus, ſuam intentum obtinuimus, tempusque huic labori impenſum bene collocatum eſſe putabimus.

TABU-



# TABULA

## CLASSIUM atque ORDINUM.

C. I. FEBRES (*sensu strict.*): Sv. Febrar.  
Pyrexiae simplices, sine inflammatione.

O. I. CONTINUÆ: Brännfjufor.  
Febres, sine vera inflammatione, intermissione vel remissione.

2. INTERMITTENTES: Fråßfebrar.  
Febres, cum plenaria intermissione vel integritate.

3. REMITTENTES: Remittenta Febrar.  
Febres Continuae, cum exacerbationibus quotidianis, Tertianis, Quartanis l. Erraticis.

C. II. DOLORES: Wärcspassioner.  
Passiones dolorificae locales, cum inflammatione, sive vera s. spuria, sed sine exanthematibus.

O. I. INFLAMMATORII: Brandwårcker.  
Phlegmasiae sanguineae, cum pyrexia universali.

2. PHLEGMONODEI: Wålßer.  
Tumores inflammatorii, cum leviori & partiali pyrexia.



O. 3. CRUCIATUS RHEUMATICI: *Flußvärder.*  
Inflammationes ferocæ, leviori cum  
pyrexia.

C.III. EXANTHEMATA: *Utslager.*  
Morbi cum efflorescentia.

O. 1. FEBRILIA: *Utslags Febrar.*  
Phlegmasiæ cum efflorescentia.

2. APYRETA: *Hetsfigheter.*  
Efflorescentiæ, sine prægressa pyrexia.

C.IV. PROFLUVIA: *Glöder.*  
Evacuationes præternaturales, neque  
criticæ neque tabificæ.

O. 1. HÆMORRHAGIÆ: *Blodflöder.*  
Profusiones sanguineæ.

2. CATARRHEUMATA: *Glemflöder.*  
Defluxiones acres ferocæ vel mucosæ.

3. FLUXUS: *Duffflöder.*  
Evacuationes Ventræles.

C. V. NERVOSI: *Nervepassioner.*  
Indolentes Sensorii & Systematis  
Nervosi morbi.

O. 1. MENTALES: *Swärmobigheter.*  
Mentis læsiones.

2. SPASMI, f. Tremuli: *Convulsioner.*  
Motus involuntarii.

Ord. 3.

- O. 3. RIGORES: Krampfsjukor.  
 Temporariæ vel constantes partis s.  
 totius corporis rigiditates.

C.VI. DEBILITATES: Brister.  
 Sensationum & functionum abolitio-  
 nes.

- O. I. PARALYTICI: Lammheter.  
 Languidæ & soporosæ debilitates.

2. DYSÆSTESIÆ: Sinnens Brister.  
 Sensuum externorum vitia.

3. SUFFOCATIONES s. *Anhelationes*: Låppor.  
 Respirationis vitia.

4. SUPPRESSIONES: Förhoppningar.  
 Functionum naturalium privationes.

C.VII. INTUMESCENTIÆ: Swullnader.  
 Chronicæ corporis intumescentiæ &  
 decolorationes.

- O. I. CACHEXIÆ: Bannfärgande Sjukdomar.  
 Cacochymica corporis discoloratio  
 & constitutio.

2. HYDROPEs atque *Emphysemata*: Wattfoter.  
 Tumores fluctuantes aquosi l. flatu-  
 lenti.

3. TUBERA: Swullster.  
 Protuberantiæ, non fluctuantes & oc-  
 casionaliter tantum dolentes.

4 TABULA CLASS. atque ORDIN.

C.VIII. MARASMI: Åstynningar.

Succi Nutritii & Pingvedinis consum-  
tiones.

O. I. TABES: Trån = eller Twinfoter.

Marcores pyretici totius corporis, sæ-  
pius ab interna partium solutione.

2. ULCERA: Sårnader.

Marcores partiales, a solutione parti-  
um externarum.

3. DEFORMITATES: Wanställningar.

Morbosæ & Seniles transfigurationes.



## CLASSIS I.

FEBRES Sauvagesii; *Morbi Critici* Linnaei; *Febres Intermittentes & Continuae simplices* Vogelii; *Pyrexiae* Cullenii (a); *Morbi Febriles* nonnullorum. Sv. Febrar.

*Character* consistit in Augmento præternaturali caloris innati, quod præeunte frigore aliisque symptomatibus primariis (b) sic dictis

A 3

(a) *Febres* s. *Pyrexias*, h. e. morbos febriles singulos indiscriminatim cum Clarissimis *Vogelio*, *Cullenio* & *Sellio*, intra unam solummodo Classem restringere, contra ordinem Pathologicum non minus quam Therapeuticum esse censuimus. Humores consideramus peccantes, & *Quantitate*, s. *Diatthesi phlogistica*, & *Qualitate*, s. *Dyscrasia* singulari. *Hæc*, vix febrilis peccat 1:0 vel nimia aquositate, ut *Leucophlegmaticorum* humores, atque intumescantium morbi; vel 2:0 nimia mucositate, ut *phlegmaticorum* humores & *Paralytodeorum* morbi; vel 3:0 nimia aciditate, ut *Hypochondriacorum* humores & *Nervosi* morbi; vel 4:0 nimia biliositate & *Putredine*, ut *Cholericorum* humores, & *Fluxuum* atque *Ulcerum* morbi; 1.5:0 nimia siccitate atrabiliari, ut *senum* humores & *Deformitatum* morbi. *Illam* vero, *Febres* simul excitantem, consideramus: 1:0 vel ut nimis copiosam & calidam 1. biliosam, quemadmodum febricitantium stricte sic dictorum, & in nonnullis *Profluviorum* morbis; vel 2:0 *Diatthesi* simul densa peccantem, ut in *Rheumatismodeorum* morbis; vel 3:0 *Diatthesi* densa atque simul acri contagiosa, ut in *Exanthematicorum* morbis; vel 4:0 *Diatthesi* lardosa vasorum *Lymphaticorum*, ut in *Catarrheumatum* morbis; vel 5:0 *Diatthesi* hectica, lardosa & putrida, ut in *Marasmodum* *Tabæ*.

(b) *Ad symptomata Æthiologica & Nosologica primaria* *Febrium simplicium*, strictiori sensu consideratarum, sequentia numerantur: 1:0 *Inquietudo*, cum hebe-

etis simplicioribus, interdum etiam malignis (c) invadit, & per determinata temporis intervalla criticam evacuationem promovet.

## ORDO I.

tudine atque anxietate aliqua pulmonali; 2:o Lassitudo, cum artuum & spinæ dorsi tensione; 3:o Fastidium cibi, cum obstipatione alvi; 4:o Pallor cutis cum collapsu capillarium; 5:o Extremorum frigus, cum algore, horrore vel rigore; 6:o Oscitatio & Pandiculatio; 7:o Pulsus celer, initio parvus posteaque plenior; 8:o Oppressio pectoris, cum respiratione suspiriosa, iterumque aucta; 9:o Calor reversus & auctus cum dolore Capitis & Lumborum; 10:o Oris siccitas, cum siti vehementiori; 11:o Pervigilium & Delirium acutum transitorium; 12:o Evacuationes levantes, per crises vel Lyfes.

*Symptomata vero Æthiologica & Nosologica Februm compositarum*, præter jam nominata sunt: 1:o Dolores locales & Inflammationes; cfr. Class. II. 2:o Anxietates Cardiacæ s. Cardialgicæ, Exanthemata cutanea & fauces Aphtosæ vel Ulcerosæ; cfr. Cl. III. 3:o Hæmorrhagiæ non criticæ; cfr. Cl. IV. Ord. I. 4:o Destillationes, Ephidroses & Profluvia Catarrhosa, cfr. Cl. IV. Ord. 2. 5:o Vomitiones minime levantes, nec non alii Ventris fluxus primarii; cfr. Cl. IV. Ord. 3. 6:o Vertigines, Tussis, Singultus & Convulsiones, atque Rigores Febriles, cfr. Cl. V. 7:o Comata & Suffocationes febriles; cfr. Cl. VI. Ord. 1. 3. 8:o Suppressiones febriles; cfr. Cl. VI. Ord. 4. 9:o Tumores atque Intumescentiæ febriles; cfr. Cl. VII. Atque 10:o Marasmi Febriles cum vel sine Ulcere tabescente; cfr. Cl. VIII.

(c) *Symptomata Semeiotica Februm malignarum* a sequentibus cognoscuntur, scilicet: 1:o ex Symptomatibus febr. simplic. præter ordinem aggravantibus; 2:o Neque temporibus s. stadiis respondentibus; 3:o neque signis externis quadrantibus. Præterea 4:o ex Doloribus Cephalalgicis vel Cardialgicis, Lumbarium & Artuum gravioribus, sine signis Rheumatismi vel Arthritidis; 5:o Algoribus & sudoribus sæpius alternantibus; 6:o Vomitu sincero si-



## ORDO I.

CONTINUÆ Boerh. Sauv. Vog. Cull.; Con-  
tinentes Senn. Stahl, Junck. Linn.  
Brannsjufor.

Pyrexia phlogistica acuta a fervore san-  
guinis post unum alterumve horrorem accen-  
sa, absque multis prægressis prodromis &  
sine perfecta intermissione l. remissione nisi  
matutina, in dies ingravescentes, usque quo  
A 4 per

ne signis calculi; 7:0 Lipothymia, Vertigine, Tinnitu  
Aurium l. surditate; 8:0 Vultu squalido, vel lurido atque  
horribili, cum nimia virium prostratione; Oculis tristi-  
bus & admodum cavis, pulverulentis sive splendidis, la-  
crymosis, tumidis, alterutro altero minori, cum distor-  
sione vel amaurosi; 9:0 Mente torpida s. stupida & so-  
porosa in principio febris, cum nimia incuria l. displi-  
centia sui; 10:0 Inappetentia cibi potusque; 11:0 So-  
mno aut nullo, aut turbato aut perpetuo, cum pavore  
vel ore aperto; 12:0 Lingua tumida viscoso nigra; vel  
arida, fissa, rubra, dentibus nimis sordidis; 13:0 Alvo  
in principio fusa, postmodum foetida, varie colorata, in-  
voluntaria; ventre in principio tensa, posteaque tumi-  
do inflato; Hypochondriorum tensione vel dolore; 14:0  
stills sanguineis atris per Nares vel inter faeces; 15:0  
Pulsu plerumque debili & depresso; interdum vix per-  
ceptibili, intermittente, vel inæquali cum celeritate, vel  
celeri cum fortitudine; 16:0 Jactatione atque indecenti  
s. insolita corporis denudatione, decubitu supino & pro-  
lapsu ad pedes; 17:0 Delirio Lethargico l. soporoso ta-  
citurno continuo, delirantes circa necessaria; 18:0 Tre-  
moribus, Convulsionibus, subsultibus tendinum & flo-  
corum venatu, stridore dentium insveto; Singultu cum  
aphonia; 19:0 Deglutitione laboriosa, strangulatoria,  
vel Tussiculosa; cum strepitu in pectore inter potandum;  
20:0 Respiratione parva, rara & frigida; immo magna  
oppressa, rara & laboriosa; sono stertoroso intra fau-



per determinatas evacuationes maxime cutaneas finiuntur l. solvuntur. Sanguis spissus; pulsus plerumque validus & plenus; lingua ut & cutis initio arida; Urina, declinante morbo, sedimentosa, cinnabarinum quid interdum deponens. (d)

Gen. I. DIARIA Linn. Vog. *Ephemera* Vetterum & Sauv. *Synocha* Cull. *Judicatoria* Sagar.

Oygnß Feber.

Febris acutissima unius l. alterius diei, sine

ces; 21:0 Sudoribus partialibus frigidis, colliquativis, in fronte viscosis cum Exanthematibus pulicariis; 22:0 Ischuria; lotio nonnihil cocto vel varie tincto, albo, viridi, rufo, nigro, fœtido, ante judicationem cocto & turbido; 23:0 Ungvium, palpebrarum, vel nasi livore, hujusque acuminatione labiis lividis contractis; labiis fonticuli flaccidis pallidis & siccis s. lividis & siccis 24:0 Crisibus s. evacuationibus tempore criseos nec integris nec levantibus; Tumoribus Parotidum, pedum, Scroti, &c. lividis rufis &c.

(d) Sequentia signa Diatheseos sanguinis phlogisticae Clariss. D. D. Selle in Pyretologia sua pag. 95. allegavit; exæstuatio; refrigerium; neglecta sanguinis missio & suppressio Hæmorrhagiæ consuetæ, atque plethoræ ex his causis contracta; contagium; vulnus & alia irritamenta tam interna quam externa; constitutio robusta ac sensibilis, sit hæc l. naturalis l. ex anni tempestate orta, perflante nempe diu borea præcipue hiemis tempore; sanguis de vena detractus spissus, alba l. grysea crusta obtectus ac parum l. nil feri secedens; pulsus durus, plenus, celer; lingua arida, aliquando alba; cutis initio arida; urina ante coctionem pro febris intensitate rubra, declinante v. morbo in colorem lateritium abit, turbatur, atque pulverulentum quid rubrum secedit; vires ac sensibilitas bonæ; corripit absque multis prægressis prodromis; symptomata correspondentia,

ne prægressa lassitudine veniens, & interdum labiis exulceratis intra quartum desinens; facies nonnihil inflata cum rubore; pulsus frequens & mollis; sudor halituosus; Urina vix mutata, sub declinatione cum concoctionis notis.

Spec. 1. DIAR. PASSIVA, occasionalis a potentiis nocentibus & formalibus.

a) — *ab ingluvie*: a) cibis calidis l. insuetis; b) crapula l. Vino fermentato; Eph. nauseat: S. sp. 2.

b) — *Hiemalis*: a) perflante diu borea; b) a balneis frigidis; Eph. a frigore S. sp. 3.

c) — *a calore*: insolatione, Ambustione, Hypocaustis l. Thermis; Eph. a cal. S. sp. 4.

d) — *a dolore*: laboribus insuetis, casu, contusione, vulnere, fractura l. luxatione; Eph. a phlogosi S. sp. 6. Judicat. plagaria Sag.

e) — *a Vigiliis*:

f) — *ab Affectibus*: terrore, mœrore l. ira. S. sp. 3. 6.

g) — *Verminosa*: Tert. verminosa S. sp. 18. cfr. Hemitr. Verm.

*Cura*: Laxantia & Julapia antiphlogistica;

e) & f) c. paregoricis mixta.

Sp. 2. DIAR. PLETHORICA, a potentiis material.

a) — *exquisita*: Vog. Præl. §. 47. S. sp. 1.

b) — *Vernalis*: medica ex emanatione Diarrhoeæ &c. Eph. annivers. S. sp. 9.



*c)* — *a suppressa evacuatione*: e. g. *Epi-*  
*staxis* l. *Menstr.* &c. l. intermissa sanguinis  
 missione; *Eph. Menstr.* S. sp. 8. *Eph. dich.*  
 S. sp. 11. *Errat. semilun.* S. sp. 6.

*d)* — *Spermatica*: *Febr. Amatoria*; *Vog.*  
*gen.* 17.

*e)* — *Lactea puerperarum*, S. sp. 5.

*Cura*: *Venæ Sect.* *Salia Antiphlogistica*,  
*Laxantia* & *Nitrosa*; *d)* *Nitrosa Camphorata*  
 cum infuso *Menthæ* & *Rutæ*; atque *e)* c. *E-*  
*mollientibus* externe postulat.

*Sp. 3. DIAR. COMPLICATA* f. *symptomatica.*

*a)* — *Arthriticorum*: cfr. *Cl. II.*

*b)* — *Scabiei*, *Urticar.* &c. *Erysipelacea*,  
*Vog. gen.* 68. cfr. *Cl. III.*

*c)* — *Profluvior.* & *Catarrhalium*: *Epi-*  
*staxis*; *Hæmoptysis*; *Abortientium*; *Hæmor-*  
*rhoidariorum*; *Hæmatydrotica*; &c. *Eph. Hæm.*  
 S. sp. 10. *sudor Anglicus*, f. *Eph. Sudat.* S.  
 sp. 7; cfr. *Cl. IV:*æ morbos & symptom.

*Cura*: *Antiphlogistica* & morbor. prima-  
 riorum.

*Gen. 2. SYNOCHUS* Auctorum; *Synocha* &  
*Synochus* *Sauv.* *Humoraria* & *Frigidaria*  
*Sagar.* *Hersig* *Feber.*

*Febris peracuta*, cum dolore capitis; lin-  
 gua alba; pulsus frequens; sitis intensa;  
 somnus l. nullus l. cum spectris, & hinc  
 etiam sensorii functiones turbata, cum  
 insania paraphrosynica; cutis humida,  
 alvus



alvus sicca & urina rubra; intra XI l. XIV perfecta crisi solvitur, nisi in Putridam mutetur.

Sp. 1. SYNOCH. PASSIVA, Potentialis.

a) — *a calore*: a) aëris l. Lampadum, Syn:a Tragœd. S. sp. 4. b) ex abusu spirituosorum, c) medicamentis, d) exagitatione corporis, Syn:a ardens S. sp. 2.

b) — *ex haustu frigido*: Juncker.

c) — *a dolore*: a) a Phlogosi verberum, b) ambustionis, c) ex ictu & effusione sanguinis in Cellulosa, Syn:s Tarant.? S. sp. 11. d) Vulnerum, *Febr. vulneraria* Vog. gen. 77. Syn:a S. sp. 7. a.

d) — *a Vigiliis*: Juncker.

e) — *ex odore Santali?* Amph. mim. S. sp. 17.

*Cura*: Diaric passivæ.

Sp. 2. SYNOCH. PHLOGISTICA f. ardens; facie rubra & pulsu valido. *Syn. imputris Galeni.* *Ordin. Hetsig Feber.*

a) — *Plethorica*: Simplex Hoffm. Syn:a pleth. S. sp. 1. Syn:s sangv. S. sp. 1.

b) — *Spermatica*: Syn:s, S. sp. 10.

c) — *Rheumatifans*: S. sp. 7. & *Hiemalis*, a cohibita transpiratione; S. sp. 8. Syd. T. I. p. m. 348.

d) — *Vernalis*: cum Diarrh. & post Venæ Sectionem cum sudatione; Syn:s sud. S. sp. 2. — *anniveri*, S. sp. 9.

*Cura*:

*Cura:* V. Sectio, Laxantia Antiphlog. Nitrofa & Julapia acidulata, tum acidis vegetabilium, tum acido Nitri, l. spir. Nitri dulcis.

Sp. 3. SYNOCH. COMPLICATA, cum aliquali coluvie gastricorum sæpius comitata.

a) — *Phrenitica*, c. delirio constanti, vehementique; *Phrenitis* Græcor. Vog. gen. 18. *Phrenesis* Sydenh. a) sanguinea, Phrenit. Synochi Sauv. sp. 2. 4. — Indica S. sp. 12. — a Tarantismo S. sp. 14. Amphim. Phren. S. sp. 18. b) a repulsione Phagadænæ capitis & Plicæ; Phren. a Plica? S. sp. 8. conf. Delirium Cl. V. c) Exanthematicor. Phren. Variolosa — Morbillofa — Miliaris. S. sp. 3, 5, 6. Herpetis exulcerati. d) Inflammatorior. Diaphragmatis, Otitidis &c. Phren. a dolore S. sp. 13.

b) — *Vermiuosa*: a) a Vermibus in sinu frontali; Syn: a Ceph. S. sp. 8. Phrenit. Verm. Sagar. b) ab Acaris; a Scabie Synochis S. sp. 15. c) a Scabie retropulsa.

c) *Metastatica*: cum Pleurit. &c. — Pleur. S. sp. 5. cfr. Cl. II.

d) — *Biliofa*: Cholericæ Hoffm. Syn: Ardens S. sp. 6. — Dysenteriod. S. sp. 4. cfr. Hemitr. acut.

e) — c. *Catarrho* & *Tussi*: a) Tussi aspera; b) Humida; Syn: a Catarrh. S. sp. 5. cfr. Catarrh. Cl. IV.

f) — *Inflammatorior. & Exanthematicor.*? Synochis Variol. & — Miliaris, S. sp. 3, 14. cfr. Cl. II. & III. nec non Hemitr. acut. compl.

*Cura:*



*Cura:* Antiphlogistica & morborum primarior. In Verminosa a Verm. in sinu frontali, Decoctum Valer. c. sale Ammon. & Viir. Mart. saturatum & c. syringa in Nares quotidie injectum Sagar. commendat.

Sp. 4. SYNOCH. MALIGNA; ex humorum putredine in putridam citius l. serius mutata. *Synochus putrida* Auctorum, *Continens putrida*; Lommii obl. Med. L. I. p. 4. *Typhus* Sauvagesii & Cullenii? (e) Rötfeber.

a) — *Imputris* & *Sporadica*, versus finem putrida & soporosa; Synocha putr. S. sp. 3. a) a regimine calidiori; Synochus sopor. S. sp. 12.

(e) Permagni interest Practico, ad diversitatem Putredinis attendere, ut etiam Cl. D. D. Selle in sua Pyretologia pag. 167 & sequ. luculenter monuit, si-ve a sanguine; s. a ventre & vitio liquoris nutriendi, ut in Remittentibus; s. a Miasmate Epidemicorum l. Exanthematicorum, originem suam derivent. Ad Synochum putridam, nullas alias febres putredinosas referre voluimus, quam eas, quarum materialis causa speciatim & quoad maximam partem ex vitio sanguinis, in eodem primarie genito, derivanda sit, quæque a principio usque ad finem Typum continentium observant, quæque optime cum Antiphlogisticis & acidis maxime mineralibus debellantur, minime vero Purgantibus & Vesicatoriis. Putredines vero & Colluvies gastricas, quæ cum his atque Antimonialibus depelluntur, ad Febres Remittentes; & Miasmata putredines, quæ specificum Plumerii, ut & Mercurialia, Antimonialia & Chinata &c. diaphoresin promoventia, requirunt, ad Cl. III Exanthematicorum adduximus. Primarias hujus putredinis notas ex nominati Auctoris Pyretologia recitare atque hic loci allegare non inutile esse censuimus, "Solida laxa, humores justo tenuiores,"



sp. 12. b) a perversa medicatione; c) ex laxa Corporis constitutione; d) a dispositione scorbutica; Syn: scorb. S. sp. 6. Syn: scorb. S. sp. 13. e) Metastatica, cum tumore parotidum.

b) — *Endemica*: sordide viventium & pauperum urbanor.; ab aëre, loci & corporis conditione, aliquantisper contagiosa: a) hyemalis, b) æstivalis, 1) sedentiorum, sub laxa corporis conditione; 2) ab effluviis putridis tempore calido & sicco.

c) — *Epidemica*: a) ab aëre inquinato Nosocomiorum & Carcerum; Typh. carc. S. sp. 1. b) Famelica, in Svec. 1772-3. c) Epidemice contagiosa, cum Exanthemat.; Nautarum, Nosocom. & Carceralis Anglor. cfr. Peth. Cl. III.

d) — *complicata*: a) cum inflammatione, cfr. Cl. II. b) cum Exanthem. cfr. Cl. III. c) cum Catarrho, Hæmorrh. l. Dysent. &c. sine Euphoria. confr. Cl. IV. d) Apoplecticorum &c. cfr. Cl. VI. e) cum putredine biliola gastricorum; cfr. Remittentes; f) a pituita vasorum chylopojeticor.; cfr. Hemitr. *Cura*:

“effluvia putrida, tempore calido & sicco; aër inclusus,  
 “exhalationibus Animalium inquinatus; abusus carniū  
 “& nimis calidorum; contagium, proprie non Exanthem-  
 “maticæ indolis; sanguis laxiori contextu, quandoque  
 “pellicula micanti obiectus, ferum rubicundum; Lingua  
 “initio alba, postea nigra & arida. Calor tactui mor-  
 “dax; excreta valde fœtida? Pulsus initio celer durius-  
 “culus, postea obscurus, inæqualis; prostratio virium  
 “tempore status; oculorum splendor imminutus; stupor  
 “& tremores qui remittente pulsu crescunt; Petechiæ li-  
 “vidæ;

*Cura:* Julapia Antiphlogistica, c) inprimis c. acido Vitriolico interdum saturata; & Chinata versus finem c. sero Lactis Vinoso, l. spiritu Mindereri. Ess. Antifebrilis n. ex Spir. Antiscorb. Dr. c. Rad. Angel. Serpent. & Valer. atque Camph. saturato maxime his utilis. Nec Cucurbitæ Nuchæ applicatæ, varietati a) inutiles sunt.

## ORDO II.

INTERMITTENTES Auctorum: Frästor,  
Falla Febrar.

Pyrexia algida, plus l. minus Chronica, a soli & stagnantium effluviis, liquorem nutrientem coagulantibus; cum pandiculatione, rigore l. horrore incipientes, atque cum subsequente calore, sudore atque urina lateritii sedimenti intra nycthemeron per lysin quidem solvendæ, ast intra determinata tempora iterum iterumque revertentes. (f)

Gen. 3. QUOTIDIANA Auctorum: Quotidian. Hwardags Frästan.

Paroxysmi similes intervallo 24 circiter horarum.

Spec. I. QUOTID. LEGITIMA.

a) — Sim-

(f) Causam intermittantium supponimus latere in peculiari & imputri humoris nutrientis ex soli effluviis & bilis inertia exorta congelatione, per singularem systematis Nervosi actionem ad sanguinem periodice delata, & per lyses e corpore eliminanda,



a) — *Simplex*: Sauv. sp. 1.

b) — *Inflammatoria*: Vernalis, c. signis diatheeos phlogisticae ad continuam inclinans.

c) — *bilioso — inflammatoria*: Autumnalis phlogistica, c. colluvie bilioso fordida gastricorum, ad horas octodecim extensa, & in Remittentes mutabilis.

*Cura*: Sal. Ammon. & Antiphlogistica c. Chinatis.

*Quot:m bilioso putridam* D:i D:s Selle, f. — *Anomalam* aliorum & — *deceptivam* Sauvagesii sp. 2. nec non — *duplicatam* ad Remittentes ablegavimus. cfr. Hemitr. acutum.

Sp. 2. QUOTID. PARTIALIS, f. *Topica*.

a) — *Ophthalmica*: v. Sviet.

b) — *Odontalgica*: Sagar.

c) — *Cephalalgica*: Sauv. sp. 6. Cephalalg. int. S. sp. 7. Cephalæa febric. S. sp. 4.

d) — *Artuum*: Qv. part. S. sp. 10. — Isch. S. sp. 5. Ischias int. S. sp. 1.

*Cura*: præcedentium.

Sp. 3. QUOTID. COMPLICATA, aliis morbis comitata.

a) — *catarrhalis*? S. sp. 9. Coryza febr. S. sp. 6. cfr. Cl. IV.

b) — *cum Epistaxi*: v. Rosenstein.

c) — *c. Phlogisticitate & spasmis*: Nephralg. S. sp. 7. Nephralg. Febric. S. sp. 13. Quot. strangur. S. sp. 11.

d) — *Venerea Stœrckii*.

e) — *Spa-*



e) — *Spasmodica*: — *Hysterica* S. sp. 3.  
*Hysteralg.* febric. S. sp. 9. — *Epilept.* Sagar.

f) — *Rachitica* infantum, cum tumore  
 abdominis cfr. *Hemitr.* Lent. Infant.

g) — *Scorbutica*: cfr. *Stoerckii Ann. Med.* 2.

b) — *Soporosa*: S. sp. 8.

*Cura*: morbi primarii c. *Chinatis*.

*Spuriae*:

Quotid. *Verminosa* v. d. Bosch. cfr. *Hemitr.* acut.

— *Vespertina* Sagar. cfr. *Hemitr.* Chron.

Gen. 4. TERTIANA Latinis; Tertian.  
 Paroxysmi similes intervallo 48 circiter  
 horarum.

Sp. 1. TERT. LEGITIMA c. frigore intenso; vera  
 Clegh. paroxysmis haud ultra horas 12  
 extensis.

a) *Vernalis*, a cohibita transpiratione: —  
 legit. S. sp. 1.

b) — a *saburra* primarum viarum: Tert.  
 accid. S. sp. 12.

c) — *Pituitosa*?

*Cura*: Laxantia Digestiva, e. g. Rad. Ja-  
 lappæ c. Rad. Ari, Tartaro Tartarif. & Sac-  
 charo Aurantior.

Sp. 2. TERT. EXTENSA. Febr. Periodica Per-  
 niciofa Torti.

Paroxysmis ultra horas 12 extensis; sapi-  
us aestivalis 1. Autumnalis. — Lipyriæ Sa-  
gar. (g)

a) — *bilioso-inflammat.* Tert. Emet. S. sp. 7.

b) — *biliosa*: c. colluvie sordida gastri-  
corum comitata, symptis Cardialgicis, Choleri-  
cis & Dysent. Tert. spur. S. sp. 2.

c) — *biliosa*, c. sopore: Tert. Carot. S. sp. 10.

*Cura*: Emetico Laxantia & Chinata cum  
Tart. Tartarifato & Rheo saturata.

Sp. 3. TERT. DUPLICATA.

a) — *duplex*: quotidie revertens, parox.  
alternis similibus; — S. sp. 13.

b) — *duplicata*: alternis diebus paroxys-  
mis binis; S. sp. 14.

c) — *triplex*? S. sp. 15. cfr. Hemitr. a-  
cutum.

*Cura*: Salina c. Pulv. Cornachini ad fi-  
nem Cort. Peruviano suffulta.

Sp. 4. TERT. PARTIALIS, f. *Topica*.

a) — *Capitis*: Cephalæa febric. S. sp. 4.  
Ophthalm. febric. S. sp. 23. Odontalgica &c.

b) — *Pectoris*: Tert. Pleurit. S. sp. 4. a.  
Pleur. febric. S. sp. 15. Pleur. period. S. sp. 14.

c) — *Abdominis*: Colica interm. S. sp.  
21. Ga-

(g) Quamdiu permanenter intermittit, tamdiu eti-  
am ut Intermitteus extensa considerata est; ubi vero  
frigus singulorum paroxysmorum minuitur, calor vero  
augetur, in Remitt. degenerat; confr. Tritaph. comi-  
tatam.

21. Gastrod. febric. S. sp. 17. Hysteralg. febric. S. sp. 9. Nephralg. intermitt. v. Rosenstein.

d) — *Artuum*: Pedis 1. Brachii, Rachialg. febric. S. sp. 2.

*Cura*: Intermittentium & Topicarum.

Sp. 5. TERT. COMPLICATA, aliisque morbis comitata.

a) — *Dolorum*: Tert. Pleurit. S. sp. 4. Tert. Arthrit. S. sp. 5. Rheumat. febric. S. sp. 9. &c. cfr. Cl. II.

b) — *Exanthematicor.* Tert. urticata, S. sp. 22. — miliaris, S. sp. 21. — Syphil. S. sp. 17. — Metastatica, a Scabie retropulsa; S. sp. 11. cfr. Cl. III.

c) — *Profluviorum*: a) Catarrhalium cum Epistaxi &c. Hæpatirrh. interm. S. sp. 7. Melaina hepat. S. sp. 7. — Febr. S. sp. 6. b) Emetica; c) Diarrhoica Sagar.

d) — *Nervosorum*: Tert. Hyster. S. sp. 8. Hyster. febric. S. sp. 8. Tert. Hypochondr. Sagar. — Epilept. S. sp. 16. Epilept. febric. S. sp. 9. Ecclamps. febric. S. sp. 17. Tetan. febric. S. sp. 10. Tert. tussiculof. v. Rosenstein de morbis infantum. cfr. Cl. V.

e) — *Debilitatum*: Tert. Asthm. S. sp. 6. Ephialtes Tertianaria S. sp. 5. cfr. Cl. VI. nec non Remittentium Complicatas.

f) — *Scorbut.*? S. sp. 9. cfr. Cl. VIII.

g) — *Infantum*: Rachitica cum placenta febrili. cfr. Hemitr. Lent. Inf.

Altan.  
*Cura*:



*Cura:* primitivor. c. Intermittentium mixta. d) Ol. Anim. Dipp. ad gt. xv. & Metastatica Exanthematicor. Flores Sulphuris in atque Epispastica Externe requirunt.

Gen. 5. QUARTANA Auctorum. Quartan, Tredjedags Fästa.

Paroxysmi similes intervallo 72 horarum; de quarto in quartum paroxysmos differens, cum interveniente intermissione.

Sp. 1. QUART. LEGITIMA, Autumni soboles.

a) — *Legitima*: S. sp. 1.

b) — *sine subsequente transpir.* Stöerckil Ann:s Med. II. p. 169.

c) — *Endemica*: post remittentium incompletam judicationem; Aboæ 1776.

d) — *Pituitosa Chronica*: a) Pancreatis. b) Mesenterii. c) Splenetica. S. sp. 2. d) — *Hepatica* c. levi aurigine.

e) — *Infantum*: S. sp. 13.

*Cura*: a) & b) c. Laxant. & Digestivis posteaque c. Chinatis ad modum Werlhoffii; e) c. Flor. sulphuris & Chinatis & c) c. frictionibus cfr. Stöerck. d) f. Pituitosa in primis Salia Amara c. Aperientibus requirit; ut & Regulum Antim. Medic., casibus protractis c. Mercur. dulci l. Pulv. Alterante administratum. Nonnulli Tinct. Arsenic. Jacobi l. Slevogtii commendant.

Sp. 2. QUART. DUPLICATA.

a) — *du-*

a) — *duplatis paroxysmis* uno die: S. sp. 4.

b) — *triplicatis paroxysmis* 1. 4. 7. die: S. sp. 16.

c) — *cum accessionibus* 1 & 2. 4 & 5. die: S. sp. 3.

d) — *Paroxysmis quotidianis* quarto quovis die conspirantibus: S. sp. 5. Amph. semi-quartana S. sp. 23. cfr. Hemitr. Lent.

*Cura* præcedentis.

Sp. 3. QUART. PARTIALIS.

a) — *Oculi* S. sp. 17.

Sp. 4. QUARTANA COMPLICATA cum aliis morbis comitata.

a) — *Affectibus rheumat.* a) Quart. Arthr. S. sp. 11. Arthr. febric. S. sp. 11. b) Qv. Nephralg. S. sp. 9. c) Metastatica a retropulsa Ophthalm. S. sp. 17.

b) — *Affect. Nervosis:* Qu. Hyster. S. sp. 10. — Epilept. S. sp. 8. — Catalept. S. sp. 7.

c) — *Debilitatum:* Qu. Amens S. sp. 12. — Comatosa S. sp. 15. — Asthmatica; — Ictérica; — Scorbut. S. sp. 14. — Hydropica.

d) — *Marasmodum:* Qu. Phthisica f. Pneumon. Stœrckii A:s Med. p. 173. — Siphil. S. sp. 6.

*Cura:* morborum primitivor., cum Antimonialibus, l. Pulv. Alterante interdum acuta; b) & d) vero c. Paregoricis & Cortice Peruviano condita.

## 22 ORDO II. INTERMITTENTES.

Gen. 6. ERRATICA Sauv., accessibus 1. intermissionibus prolongatis.

Sp. 1. QUINTANA S. sp. 1. Amph. semiquint. S. sp. 24.

— 2. SEXTANA Eph. N. C. D. 1. A. IV. & V. obs. 70. &c.

— 3. SEPTANA S. sp. 2.

— 4. OCTANA S. sp. 3. Hemitr. Lunat. S. sp. 10.

— 5. NONANA S. sp. 4.

— 6. DECIMANA S. sp. 5.

— 7. ANNIVERSARIA vernalium, Eph. Anniv. S. sp. 9.?

— 8. VAGA S. sp. 6.

*Cura:* D. D. Sagar, Physicus Iglaviensis in Moravia, sequenti pulvere Intermittentes  
 “Febres curat; R. Pulveris Bryoniæ, salis Tamari-  
 “marisci, florum Salis Ammon. Martialium  
 “aa grana xx. Sulphuris Antim. Aurati, grana III l IV. misce f. Pulvis Dentur doses  
 “XIV. Sumat omni mane unum ex aqua; pro  
 “potu ordinario bibat infusum Flor. Chamomillæ, l. Decoctum R. Cariophyllatæ, l. Decoctum Chamædryos; Diætam strictiss. servet, aut plane famem patiatur. Pulveri antifebrili descripto addit subin gr. x. Agarici trochiscati, l. Aluminis rupei aut Florum sulphuris. confer Auctoris Systema Morbor. pag. 704.

## ORDO III.



## ORDO III.

REMITTENTES Sauv. Huxh. *Exacerbantes* Linn. *Synoches* Græcor.; *Febr. Mesenterica & Lymphatica* Baglivii L. I. p. 51. *Intermittentes subintrantes, proportionatæ Subcontinuae & Solitariae* Torti; *Interm. nottha* Clegh. *Intermitt. Continuae* Nicolai, *Continuae Periodicae* Senn. Junck. *Continuae Remittentes* Boerh. Lommii obs. p. 5. Mag. Febrar.

Pyrexiae gastricae, sine plenaria integritate, ex colluvie biliosa & Saburrali atque pituita primarum viarum per plures repetitas exacerbationes algidas & phlogisticas redeuntes, atque cum calore in dies ingravescentes. Acutiores quoque per dejectiones alvinas, demumque per urinam sedimentosam atque sudorem judicantur. (h)

B 4 Gen. 7.

(h) Colluviei biliosae suspicio adest, ubi febris periodice, manifestis remissionibus stipata & sporadice vel Endemice tantum afficit; quando autumnum nimis calida aestas prægressa est; vel solum humidum s. lacustre, inundationibus sæpius expositum, l. aer effluviis puteorum replētus, & corpora consequenter a bile sale & oleo immodice exacuta; unde constitutio corporis biliosa, cholericomelancholica & per imbecillitatem ventriculi, vitam sedentariam & dietam lautam, saburralis l. pituitosa, quæ nullo modo correctæ, neque per alvi-ductionem ad exitum parata; lingua squalida plus minusve mucosæ tenaci flavescenti oblecta, sapor amaricans; "sitis; tremor labiorum & maxillæ; pervigilia; stupor" & sopor; convulsionem; prostratio virium; Deliria; color cutis ictericus; Hæmorrhagiæ; sanguinis serum ex"

Gen. 7. TETARTOPHIA Sauv. Linn., *Quartana Continua Nicolai*, *Quartana remittens Auctorum*. Herfig Quartan.

Febris typica cujus paroxysmi quartanæ typum imitantur.

Spec. 1. TETARTOPHIA a Pituitosa colluvie.

a) — *simplex*: S. sp. 1.

b) — *splenalgica*: S. sp. 2.

c) — *Hepatalgica*: S. sp. 3.

Sp. 2. TETART. COMITATA.

a) — *Carotica Tetart.* S. sp. 4. a. — *Maligna* S. sp. 6. *Quart. Comat.* S. sp. 15.

b) — *Cataleptica Tetart.* S. sp. 4. b.

*Cura*: Laxans Antiphlogisticum & China Tart. Tartarificato modificata.

Gen. 8.

“flavo virescens; pulsus intermittens; urina Jumentorum.

“Mobili hac colluvie reddita l. ex massa sanguinis  
 “ad intestina delata Hippocratis loquendi more tunc  
 “turgida est. Turget autem vel supra l. infra. Materies  
 “circa ventriculum l. supra turgescens, sequentibus  
 “signis sese manifestat: Lingua squalida, ita ut illa  
 “sordities digito desumi possit; anima fetida; Nausea;  
 “Conatus vomendi; Vomitus biliosus l. pituitosus; sensus  
 “molestiæ circa præcordia, Extremitatum frigus; Inquietudo & anxietas; Dolores Artuum. Cephalalgia;  
 “Susurrus Aurium; Oculorum caligo; Vertigo. Materiem  
 “autem infra turgere, l. intestinis insidere significat;  
 “Genuum gravitas; Lumborum dolor; Ventris distensio;  
 “Murmura & tormina. Alvi egestionem liquidæ, corruptæ acres. efr. Cl. Selle L. c. pag. 199.

Gen. 8. TRITÆOPHIA Sauv. *Tritæus* Linn.  
*Tertiana Continua* plurimorum.

Hetsig Tertian Feber.

Febris typica, cujus periodi similes intervallo 48 horarum sæpius sine horrore exacerbantur.

Spec. 1. TRIT. BILIOSA *Pseudoinflammatoria* f. *Pblogistica* ardens, a Synocho simplici & colluvie biliosa vernalium composita. *F. ardens biliosa* Auctorum. *F. biliosa inflamm.* Selle; Brännande Tertian.

a) — *Exquisita*: alvo diffusa, Vog. inst. *Gal.*

§. 79. &c.

Gall Tertian.

b) — *Ardentissima*: alvo adstrictiori, *Causos* Vog. Gen. 20. *Tritæus Causus* S. sp. 2. *Trit. Amer.* S. sp. 12. a. Brännjukan.

*Cura*: *Amphimerinæ Biliosæ.*

Sp. 2. TRIT. BILIOSO-RHEUMATICA, a tempestate & effluviis soli, Endemica, benignior.

a) — *imputris* Castrensium, plethoricis familiaris.

b) — *legitima* lacustrium tempore autumnali in Tertianas & Quartanas mutabilis. *Tert. subintrans* Torti. *Tert. spuria* S. sp. 2. *Tritæoph. decept.* S. sp. 10. b.

Skårgårds Tertian.

*Cura*: confer *Amphim. Rheumaticam.*

Sp. 3. TRIT. COMPLICATA.

B 5

a) — *Psea-*



a) — *Pseudophlogistica*: comitata sudoribus & delirio Phren.

b) — *Rheumatisans*: a) Soporosa, Tert. Carotica S. sp. 10. — Hemipl. S. sp. 20. Trit. Carotica S. sp. 7.

c) — *Lactea*: Trit. Lact. S. sp. 8.

*Cura*: Hemitritæi acuti, prægressa phlebotomia: in 2:0 & 3:0 stadio morbi, Cucurbitæ pone aures applicari etiam possunt, posteaque vesicatorium ad nucham Cervicis.

Obs. *Trit. Anomala* s. maligna cfr. Hemitrit.

Gen 9. AMPHIMERINA Græcis; *Quot. Continua*, Vog. G. 15. Hetsig *Quotidian*.

Pyrexia intervallo horarum 24 plerumque cum algore exasperantes.

Spec. 1. AMPH. BILIOSA PSEUDOINFLAMMATORIA vernalis, cum signis diatheoseos, Synochi simplicis & colluviei biliosa. *Febr. Ardens biliosa* Auctorum.

a) — *Ardentissima* cum alvo adstricta: *Causos*, access. quotid. Lieut. Synops. m.

b) — *Exquisita*, cum vomitu & alvo soluta: *F. biliosa* Vog. §. 79. *Cholerica* Hoffm. Vog. gen. 28. Swardags Gall. Feber.

c) — *pituitosa*: a) — *latica* S. sp. 1. b) *Hæmorrhoidarior*. *Hæmorrhoidal* Feber.

d) — *comitata cum delirio*: - Phren. S. sp. 18.

*Cura*: Laxantia Antiphlogistica, sæpiusque Emetico laxantia prægressa Venæ Sectione; Salia media; Haustus Salinus Riv. & Cremor Tartari.

Spec. 2.

Sp. 2. AMPH. RHEUMATICA, Endemica Æstival, benigna, a solo & tempestate: *F. Putrida cum diatbesi phlogistica* Tissoti;

*Nymaktig* Quotidian.

a) — *Hiemalis*: Febr. Hiem. Syd. 'T. I. pag. 3+8.

b) — *Imputris* in Castris, Plethoricorum cum tumore Parotidum. — Hung. S. sp. 10. *Sält* Quotidian.

c) — *legitima lacustrium*, cum soli effluviis associata & tempore autumnali in Intermitt. transiens: *Subcontinua* Torti; *Skär gårds* Quotidian. a) a calore: Quot. decept. S. (p. 2. b) a solo humido putrescente: Amph. Palud S. sp. 19. Trit. Decept. S. sp. 10. a.

*Cura*: Pulv. Jalapp. Scr. ij c. scr. i Cryst. Tartari 1:0 Stadio propinatus, Amph. biliofas & Rheumat. sæpius jugulavit; sin minus V. Sect. pro indicatione, ut etiam Salia media cum Antim. Diaph. & Chinata, vel Cremores Hordei c. aceto curam absolvunt.

Sp. 3. AMPH. COMPLICATA, f. sympt.

a) — *Rheumatifans*, c. dolore locali; Amph. Angin. S. sp. 12. — Arthrit. S. sp. 21. conf. Inflammator. Cl. II.

b) — *Catarrhalis* S. sp. 2. — Lochialis &c. conf. Cl. IV.

c) — *Exanthem.* conf. Hemitr. acut. & Cl. III.

*Cura*: Antiphlogistica & morbi primarii l. secund.

Obs. *Am.*

Obs. *Amphim. Anomala* s. maligna, cfr. genus sequens.

Gen. 10. HEMITRITÆUS Græcis, *Semiter-  
tiana* Latinor.; (i) *Febris Lymphat.* Bagl.  
e *Tritoph. erratica.* Hals Tertian; Mag.  
och Nerve Feber.

*Febris Nervosa Remittens* sæpiusque erratica, a colluvie pituitoso putrida acri Chylopojeticorum & Lymphaticor., vires valde degravans, c. horrore, (l. algoribus fugitivis pedis &c.) interdiu, & pyrexiiis gravioribus vespere.

A) Exacerbationibus singulis diebus duplicatis: *Quotidiana & Amphim. duplicata* Auctorum. B) Exac. singulis diebus revertentibus, alterno die gravioribus: a) singulis diebus uno paroxysm. imparibus diebus graviore; *Hemitr Hipp. & Celsi*; b) alternis diebus paroxysmis duplicatis, perinde ac si Tert. c. Amph. associata esset; *Hemitr. Legit Auctor. Tert. cont. duplicata* Werlh; C) Hemitearteos &c. a) Amph. c. Quart. b) Amph. c. Quint. c) Tert. c. Quart. D) Vagus, ubi Paroxysmi inordinate revertunt.

Spec. 1. HEMITR. ACUTUS; *Intermittens bilioso  
putri-*

---

(i) At in semitertiana appellata contingit quidem & "acutos morbos fieri, & est hæc præ ceteris maxime lethalis; sed & Tabidi, & quicumque ex aliis longis morbis ægrotant, ex hac maxime ægrotant, Hippocr. popular, Libr. I, Sect. III,



*putrida*, Selle; *Quot. & Tert. Anomala*,  
 Vog. *inf.* §. 83. (k) *Præl.*

Heftig Mag- och Nerve-Feber.

Biliofa & Gangrænosa *deceptiva Febr. Nervosa*, cum magna atque algida anxietate & virium prostratione, sæpiusque pluribus symptomatibus perniciosis complicata, intra unam alteramve hebdomadem inflammatione putrida Chylopojeticor. funesta.

a) *Hemitr. deceptivus paludum & lacustrum* &c., sæpius Endemicus, a stagnantium putredine &c. a) *Algidus, Epiala* Gal. Vog. gen. 19. Amph. Ep. Sauv. sp. 3. — Hemitr. Sauv. sp. 8. *Leipyria* Gal. Vog. Gen. 24. *Triteoph. Leipyr. Sauv. sp. 9. Phricodes* Gal. Vog. Gen. 25. Amph. Phric. S. sp. 7. *Tert. Tripl. S. sp. 15. — Lipyr. S. sp. 23. b) Cardiacus Torti*; Amph. Card. S. sp. 5. *Cardialg. febric. S. sp. 4. Rachialg. febric. S. sp. 2. Affodes*, Vog. Gen. 27. *Triteoph. Affod. S. sp. 6. c) Syncopalis Torti*, Vog. Gen. 22. Amph. Sync. S. sp. 4. *Triteoph. Sync. Sauv. sp. 1. d) Cholericæ f. Torti, & Atrabil. Indiæ Occid. Lind. — Orient. Clerck, Hungar. Ægypt. &c. Triteoph. Amer. S. sp. 12. Typh. Ægypt. S. sp. 6. Cholera interm. S. sp. 6. Tert. Subcont. S. sp. 19. Diarrh. febric. S. sp. 20.*

(k) Cum in Autumno Aër humidus & calidus, putridis effluviis inquinatus est, hæc febres imprimis grassantur; signa colluviei biliosæ; sanguinis putredo; variæ symptomata nervosa periculosissima; apyrexia brevis, Selle 1, cit. p. 311.

Sp. 20. Dysenter. interm. S. sp. 17. *Ictericodes*, Vog. Gen. 32. *Febr. flava* Indiar. Hilary, Lining &c. Typh. Icter. S. sp. 7. *Febris Lenta putr.* Huxh. T. II. p. 352. e) *Diaphoretica* F. Torti; *Elodes*, Vog. Gen. 21. Trit. Elod. S. sp. 5. *Typhodes*, Triteoph. Typh. S. sp. 4.

b) — *Castrensis*, a bile & pituita prim. viarum, nec non a tempestate calida & humida, atque putredine Castror. *F. Hungar. f. Castr.* Junck. Tab. 74. Desc. des Maladies des Armées, v. Sw. p. 134. Pringle &c. a) biliosa Amph. Sauv. sp. 22. Bilioso-Rheumatifans S. sp. 22. b) Putridus.

c) — *Carcerum & Nosocomiorum* ab aëre putrido &c. Typh. Carcer. Sauv. sp. 1. b) *Petechialis*, conf. Cl. III.

d) — *Famelicus*, a fame &c. b) c. *Petech.* cfr. Cl. III.

e) — *Verminofus*: Interm. Verm. v. d. Bosch., Selle; Tert. Vermin. S. sp. 18. Typh. Hyft. Verm. S. sp. 4. Phrenit. Verm. S. sp. 7. Cephalit. Verm. S. sp. 7. Purp. Verm. S. sp. 4.

f) — *Complicatus*: a) a dolore locali Inflammatorior. *Cynanches Pædancone* Sever.; *Pleuritidis & Peripn.* Amph. Peripn. S. sp. 15. Peripn. Typhod. S. sp. 5. &c. cfr. Cl. II. b) *Exanthematicor.* *Erysipelatosus*, Variol. *Miliaris* Syn:s Variol. S. sp. 3. — *Miliar.* S. sp. 14. *Miliar. puerp.* S. sp. 3. k. Amph. *Miliar.* S. sp. 11. — Variol. S. sp. 20. c) *Hæmorrhæ-*



morrhagiar. Uteri &c. & Catarrhalium: Amph. Catarrh. Petech. S. sp. 2. b. cfr. Cl. IV. d) Nervosorum: *Lyngodes*, Vog. Gen. 26. Amph. Sing. S. sp. 14. — *Tussiculosa* S. sp. 13. — Spasm. S. sp. 16. *Oscitans*, Vog. G. 31. cfr. Cl. V. e) Debilitatum: *Lethargus* Vog. Gen. 22. cfr. Cl. VI.

*Cura*: V. Sectio si plethora; Emetica Antimonialia; Pulv. Sudorif. Doveri, & Julap. Refocillans Vin. v. Rosenst. aliaque Nervina Diaphoretica; si urina c. sedimento, Chinata plurimum conducunt, quod de omnibus Remittentibus dictum habere volumus; Vesicantia sudores colliquativos demovent. e) post vomitorium, Anthelminticis; Spigelia, Tanac. Ruta, Extract. Nicot. &c. cum Vitriolo Martis acutis, tollitur.

Sp. 2. HEMITR. LENTUS; *Febr. Lenta Nervosa*  
Auctor. F. *Maligna Lenta* Vog. *inst. §. 56. Pal.*  
Earm. Feber.

F. Lentior Nervosa, ex inertia fibrarum, & hinc genita congestione pituitosa Chylopojeticor.; Facies his pallida & tristis, haud raro c. abdominis dolore atque intumescencia, & vomendi conatibus laborant, licet præter phlegma insipidum parum ejiciatur; sudoribus fugitivis colliquantibus & Lipothymiis sub erectione nec non somno Comatoso gravantur (Aliis sola c. abdominis distentione, Dyspnœa aliqua & insomniis); Plerumque ad mensem & ultra sine tabescentia



scientia porrigitur, c. resolutione per alvum; lingua arida est, sitis tamen vix ulla; calor mediocris c. pulsu debili, maximeque virium prostratione (l); urina pallida atque limpida.

a) — *Pseudophlogisticus ficcus*, c. Cephalgia gravedinosa, lassitudine immensa, inquietudine & Dyspnœa a distentione ventris, fœcibus teterrimis: a) Sedentarius, b) ex obstructione Hæmorrhoidum, c) a suppressa transpiratione.

b) — *Gastricus*, c. cacochylia copiosa crassa: a) ex abusu acidorum; b) a diætâ lauta frigido glutinosa & vita sedentaria. Amph. humor. Sauv. sp. 6.

c) — *Endemicus*, a constitutione aëris nebulosa & soli frigida & humida: a) Autumnalis Anglor. Huxh. T. I. p. 163. b) Hungarica, Moraviæ &c. Typh. Castr. S. sp. 5. c) Italiæ, Sarcone. d) F. Upsaliensis, confr. *Dist. D. D. Boström. Triticoph. Mang. Sauv. sp. 11.*

d) — *Nervosus*, ex inanitione & evacuationibus immodicis: a) curis, meditationibus & vigiliis; b) ab evacuationibus nimis, Cathartico-

---

(l) Prostratio virium nota quidem generalis est malignar., atque hinc ejusmodi Febres nomen putridar. merentur. Illa tamen prostratio non semper æque manifesta est, imprimis in illis putridis ubi sanguis simul phlogisticus, quem admodum Febres Exanthematicar. id luculentissime illustrant. In illis vero putridis ubi Nervi gastrici & vasa Chylopojetica simul, etiam si minus acute afficiuntur, ibi maxima prostratio obvenit, & hinc forsitan illæ lacrymæ Mesentericarum,

ticorum vel Ptyalismi; Typh. Nerv. S. sp. 2.  
c) abusu veneris; Typh. exhaust. S. sp. 8.

e) — *Complicatus*: a) ab intermitt. protractis l. male curatis. Hect. infant. Sauv. sp. 1. b) Remittentium; Tetart. Semiterr. Sauv. sp. 5. Amph. c. Quart. S. sp. 23. — c. Quint. S. sp. 24. — Pseudohemit. S. sp. 9. c) Colicæ Mesentericæ cfr. Cl. II. d) a Miasmate Canis Rab.? e) Criticus, Pleuritico- rum, Hæmorrhoid. &c. f) a suppressione fluxuum &c. Tetart. Splen. & — Hepat. S. sp. 2. 3. cfr. Tetart.

*Cura*: Laxantia Antiphlog. mitiora, l. sequens sæpius repetitum: Rec. Antim. Diaph. non abl. Scr. β. Tartari Tartarificati gr. xv. Pulv. R. Rhei gr. v. M. dispens. in IV: plo. Liquor Terræ fol. Tart. c. Extr. Aqu. Myrrhæ; Acetum cum Sale Corn. Cervi saturatum & Syr. de Hyssopo comp. edulcoratum; & aquæ Selter. cum Chinatis suffultæ, aperiant & tonum simul restituant; Vesicatoria pone Aures & ad Tibias sopores demoveant. d) Lacticinia, & Vitellos ovor. rec. c. Inf. Chinch. requirit. Hemitr. Infantum, sive Hect. Infant. Sauv. D. D. Sagar cito sanavit Pulvere ex Sale Ammon. Vitriolo Mart. & Sale Amaro. cfr. Quotid. simpl. ipsius p. 701.

Spec. 3. HEMITR. HECTICUS, chronicus atque Tabidus: *Febris secundaria s. symptom. Junckeri. Hectica Sauv.* Stief. Feber.

Protracta Nervosa, sine periodis determinatis & sine determinatione critica,



ad annum l. ultra affligens. Fibrae nimis irritabiles, tabescentes; lingua arida; pulsus frequentior (interdum dicrotus) imprimis post pastum & tempore vespertino, calorque c. fervore & ardore cutis, maxime in volis manuum & plantis pedum, & sudores colliquativi c. anxietate praecordiali associati; urina sine critica determinatione, acris olida & spumescens.

a) — *Passivus*: a) vespertinus, Hect. Vesp. Sauv. sp. 2. Quotid. Vesp. Sagar; b) Senum; c) ex aëre & Climate, Helveticor. &c. Hect. Nostalg. S. sp. 8. d) abusu Spirituoso.; e) Uxorator., Tabes dorsal. S. sp. 1. f) Nutricum Tabes, S. sp. 4. g) Salivantium, S. sp. 6. h) a Veneno S. sp. 17. i) Amatoria Hect.; k) a curis & vigiliis; l) a fame; m) a Vermibus & Insectis. *Helminthiasis* Plenck. Phthir. int. Sauv. sp. 2. Malis acridoph. Sauv. sp. 4. — Vermin. S. sp. 2. — Dracunc. S. sp. 6. — Transylvan. S. sp. 9. — a pulice Amer. S. sp. 3. Hect. Vermin. Sauv. sp. 9. n) Calculosa Hectica, S. sp. 6.

b) — *Complic. & symptom. Exanthematicor.* Pemphig. Variolar. Erysipel. &c. confer Class. III.

c) — *Complic. & symptom. Profluviorum*: a) Catarrhalis Tabes S. sp. 13. b) a Diarrhoea protracta &c. cfr. Cl. IV. c) a fluxu mensium perennante Junck. Hectica fluxuum, S. sp. 11. d) Ephidrosis, Tabes sudat. Sauv. sp. 6. cfr. Cl. IV.

d) — *Com-*



d) — *Complic. & symptom. Nervosorum:*

a) Hystericar. & Hypoch., Hect. Nerv. S. sp. 13. b) Maniacor. &c.

e) — *Complic. & symptom. Debilitatum:*

a) Paralyseos; b) Anorexiæ, c) Ephialtis &c. confr. Cl. VI.

f) — *Complic. & symptom. obstructorum:* ex

obstructione viscerum &c., *Febris Lenta Junckeri.* a) Dolorum Rheumaticorum, Gastrodyniæ, Cardialgiæ, Colicæ, Arthriticorum, Rheumatismorum, Osteocopi, Splanchnodynus &c. Tab. Rachialg. S. sp. 16. — Hepat. S. sp. 8. — Mesent. S. sp. 9. — Glandul. S. sp. 10. cfr. Cl. II. & Ord. III. b) Intumesceniar. Hect. Cachecticor. S. sp. 10. — Hydrop. S. sp. 7. — Lymphat. S. sp. 12. — Scrophul. S. sp. 5. Tabes ab Hydrope Sauv. sp. 5. — a Pericard. S. sp. 7. cfr. Cl. VII.

g) — *Complic. & symptom. Exulcerator.*

*Febris Hectica Junckeri.* a) Apostematosa, Tab. Apost. S. sp. 3. — Ulceros. S. sp. 12. — a Vomica S. sp. 15. b) Renalis Tabes, S. sp. 2. c) a Stomacho, S. sp. 14. d) Hectica Scroph. S. sp. 5. a. e) Phthisicor. &c. cfr. Cl. VIII.

*Cura:* Lac recens, aliaque Eupepta acidulata; Aqua Selterana c. lacte l. Lohoch de Malto, uti etiam Pilulæ Rhabarbarinæ c. Gummi Ammon. Extract. aquoso Myrrhæ, Tereb. Ven. & Syr. Croci præparatæ; nec non certis temporibus Chinata & Paregorica, c. Essent. Antiscorbutica Drav. atque Essent. Cascarill. saturata, palmam ceteris præripiunt, imprimis in Complicatis.

## CLASSIS II.

**DOLORES** f. *Morbi Rheumatismodei. Phlogistici & Dolorifici* Linn.; *Phlegmasiæ* Cullenii; *Phlegmasiæ, Dolores & Phymata*, Sauv. *Febres Inflammat. Dolores & vitiorum inflammationes*, Vogel. Wärcf: Pafioner.

Dolores locales cum graviori vel leviori phlegmasia, sive sanguinea sive serosa, sine Exanthematibus, nisi symptomatice, a peculiari sanguinis inflammatione cum stimulo orti.

## ORDO I.

**INFLAMMATORII:** *Phlegmasiæ* Sauv.; *Phlogistici* Linn. *Febres Inflammatoriæ* Hoffman, Vog. v. Sv. Brandsjufer.

Pyrexia phlogistica universalis, acutissima l. peracuta, cum phlegmasia topica, h. e. cum locali partis cujusdam dolore, ardore, calore & tensione, ad supurationem l. Gangrænam usque continuante, sæpius cum pulsu duro &c. cfr. signa Diatheseos sanguinis phlogisticae l: mæ Cl. & l: mi Ord.

Gen. 10. **CEPHALITIS**, Selle; *Phrenismus*, Vog. Gen. 45. Hjärne: Brand.

Phlegmasia acutissima Cerebri & Meningum, cum Cephalalgia pulsatili, rubore faciei & oculorum, facie vultuosa, turgida, atque trucibus l. fulgentibus oculis incipi-

ciens, & postmodum cum delirio constanti gravans.

Spec. I. CEPHAL. VERA, inflammatoria s. primaria Synochalis, cum pulsu duriusculo, sæpiusque cum delirio feroci Paraphrosynico. *Phrenitis* Sauv. Linnæi & Sagaris. — A) Meningum; B) Cerebri. C) Cerebelli. D) Gland. pinealis? *Phren. Littriana* S. sp. 5.

a) — *passiva adolescentium* & Calidorum, a) itinerariorum in regionibus calidis; b) ab insolatione & c) liquorum spirituosorum abusu &c. *Phren. vera* Sauv. sp. 1. — a Calent. Sauv. sp. 11. *Cephalitis Ægypt.* Sauv. sp. 1. — *Cerebelli*, S. sp. 8.

b) — *Spontanea*: a temperamento &c.

c) — *Symptomatica*: a) *Phrenitidis* Hippocrat. Sauv. sp. 2. & 4. b) *Inflammatoriorum*: Otitidis, Diaphragmatis &c. c) *Exanthematicorum*, variolosa &c. cfr. Syn. compl.

*Cura Antiphlogistica*: V. Sect. repetitis, Cucurbitisque, Clysmatibus atque Eccopropticis, fomentis pedum & potiunculis acidulatis: Nec non in stadio II. & III. Essent. Febrili nostra. Forte varietas c) c. Sulph. aurato Antim. & ex his Exanth. c. Pulv. alterante Plummeri in principio corrigi potest, uti etiam Erysipelatosa c. Roob Sambuci.

Sp. 2. CEPHAL. NOTHA SOPOROSA; a colluvie pituitosa turgescente.



a) — *Passiva Senum*: a) ab intenso formacum calore. Cephal. focaria, Sagar.

b) — *Spontanea* Cephal. Sauv. sp. 3.

c) — *Symptomatica*: a) Soporosa 1:o) *Agrypnocomatis* cum sopore vigili; 2:o) *Typhomania* cum somnuculoso Comate; 3:o) *Lethargica* cum oblivione; 4:o) *apoplectica* c. stertoroso somno intermixta. Typh. Com. S. 3. cfr. Cl. VI. b) *Remittentium*: Phren. Apyr. S. sp. 10. Cephalit. Ægypt. — Epid. & — Verminosa. S. sp. 1. 6. & 7. cfr. Hemitr. acut. c) *Exanthematicor.* cfr. Hemitr. acut. compl. d) *Traumat.* Sauv. sp. 2. e) *Siriasis* infantum Vog. Gen. 34. Ceph. Siriasis Sauv. sp. 4. cfr. Coma Febr. Cl. VI.

*Cura*: pro plethora funde sanguinem, & deinde applicari possunt Cucurbitæ cum cœcæ tum scarificatæ, & in cæteris cura antecedentis cum Laxantibus & potiunculis antiphlogisticis; an etiam cum potu Salino Riveri l. Mindereri? Vescicatoria ad furas & infra aures ad Parotides extrahendas. Sagar.

Obf. *Cephal. Spuria*; Phren. Inanitor. S. sp. 16. & — a Plica, Sauv. sp. 8 cfr. Delir. — Aphrodis. Sauv. sp. 9. & — Hydrophobica. S. sp. 15. cfr. Maniacor. Cl. V. — Hippocr. cfr. Synoch. compl.

Gen. II. OTITES Vog. Gen. 48. *Otalgia acuta* Auctor: Dr. Brand.

Phlegmasia intolerabilis, acutissima auris, cum dolore pulsatili, Cephalalgia & Agrypnia, nec non Delirio.

Spec. 1.

## Spec. I. OTIT. PASSIVA.

a) — *Traumat.* Otag. inflamm. S. sp. 1.b) — *a Vermibus*: Otag. Vermin. Sauv.  
sp. 2.c) — *Rheumatica*: a refrig. ad Gangrænam proclivis.

*Cura*: antiphlogistica in- & Cataplasmata Emollientia, e. gr. ex mica panis & lacte c. Croco & Camphora &c. externe. Balf. Sulph. c. Camphora & tantillo spir. C. C. pro diversitate circumstantiarum post V. Sect. interdum conducit.

## Sp. 2. OTIT. COMPLICATA: f. Symptomat.

a) — *Remittentium metastatica*:b) — *Pblegmonodea*:c) — *Erysipelatosa*:d) — *a retentis Evacuat.* e. gr. menstruant. Epistaxeos, &c.

*Cura*: a) Præter antiphlogistica & Cataplasma nominatum b) vesicatorium infra aures, c) Sambucina in- & externe, atque d) præter detergentia Epulotica in Aure, phlebotomiam pedis, & quæ evacuationes retentas restitunt, requirit. cfr. Dysmenorrh. Hysteralgia.

## Gen. 12. CHEMOSIS.

Sgon, Brand.

Phlegmasia vehementior tunicarum oculi, cum dolore pulsatili & pyrexia partiali, Cephalalgia & Agrypnia, atque interdum cum Delirio.

Spec. 1. CHEMOS. EXTERNA, adnatæ & albugineæ, cum rubore purpureo, & tumore interdum super corneam. *Chemosis* Ætii, Vog. Gen. 46.

a) — *Passiva*: a) a contusione, Ambustione l. ictu; Exopht. Traum. S. sp. 4. Opht. Chemos. S. sp. 12. b) a medicatione perversa.

b) — *Plethorica Hemorrhoidalis*: &c.

c) — *Metastatica*: a) post casum ab alto vel contusione Capitis; b) aliorum Morborum.

*Cura*: V. S. & Laxans antiphlogisticum; Cataplasma ex mica panis l. Pomis, c. lacte post applicationem Hirudinum; & post paucos dies aqua vitæ Camphorata externe, cfr. Sauv. l. cit.

Sp. 2. CHEM. INTERNA: lucis maxime impatiens c. pupilla constricta. ~~†~~ *Pblegmone oculi* Platneri &c. *Ophtalmities*. Vog. Gen. 47.

a) — *Passiva*: ab ictu in operatione Cataractæ &c. Ophtal. Choroid. S. sp. 13.

b) — *a Plethora*:

c) — *Metastatica*:

d) — *Complicata in Hyppopion* transiens.

*Cura* antecedentis, c. repetitis V. S. &c.

Gen. 13. ODONTITIS; Brännande Tandvärck.  
Phlegmasia vehementior Gingivarum, Con-  
vulsio-



vulsiones periculosas, atque dentium l. maxillæ cariem efficiens.

Spec. I. ODONT. PASSIVA.

a) — *a perversa medicatione*: Seminibus Coccognidi; &c.

b) — *Mechanica*: ab evulsione dentis: &c. 1/2/2

Sp. 2. ODONT. PLETHORICA.

a) — *Infantum* a dentitione. confer Odont. III:tii Ord.

b) — *a cohibita evacuatione sangu.*

Sp. 3. ODONT. COMPLICATA.

a) — *Metastatica*, Podagricor. &c. conf. Odontalgiam Ord. III:tii.

b) — *Pblegmonodea*, in Parulidem abiens. confr. Phlegm. Ord. II.

c) — *Fistulosa*:

*Cura*: V. Sectio, & Laxans salinum &c. cfr. Odontalgiam III. Ord.

Obs. *Glossitis* s. Inflammatio Linguae. cfr. Cynanchen.

Gen. 14. CYNANCHE Sauv. Linn. *Angina inflamm.* Boerh. Vog. Gen. 49.

*Hals-Brand.*

Phlogistica faucium angustatio, cum loquelæ & deglutitionis difficultate, nec non suffocationis metu.

Spec. I. CYN. UNIVERSALIS, omnes fere partes faucium inflammatorie simul affligens.

a) — *sanguineo-inflammatoria*: Angina exquisita, sive vera; Vog. Præl. §. 183. a) Rheumatica a tempestate; b) a retenta sanguinis evacuatione.

b) — *Biliofo-inflammatoria*: acuta, interdum Endemica, Ang. aquosa Wallensis Meadii; — Pituitosa; Vog. Præl. §. 186. a) faucium tonsillarum, b) Laryngis, c) Bronchiarum; cfr. Peripn. Bronchiarum.

c) — *Gangrænosa* s. maligna; Pædancone Severini; biliofo putrida Huxhamii, c. ulceribus aphtosis & saniosis; Vog. Præl. §. 184. Cyn. Epid. S. sp. 2. — Maligna S. sp. 3. 6.

d) — *Pituitoso-Catarrh.* s. ang. Bronchus cfr. Ang. Rheum.

e) — *Spasmodica*: cfr. spasmodum nervosor.

*Cura*: V. Sectio & Sal quoddam, scopo laxandi; & Linimentum volat. Lond. circa colum infra aures externe; ut etiam Gargarismata cum sale Ammoniaco. c) Hausto Vol. Huxham. &c. levatur. confr. Auct. T. III. pag. 112. &c.

#### Sp. 2. CYN. PARTIALIS.

a) — *Lingualis* & musculorum ossis hyoidis. *Glossitis* Vog. Præl. §. 180. cum loquelæ & deglutitionis plenaria perditione.

b) — *Trachealis* nec non ad radicem Linguae; a) Infantum; cum raucedine, Tussi clangosa Gallinæ & membranacea concretione. *Suffocatio stridula* Homii; Ang. inflamm. inf. Russel; Rosenstein om Barne Sjukdomar, p.

429. b) Laryngea sine tussi, nonnullorum *Laryngalgia*, c. dolore aucto inter loquendum;  
c) vera Græcorum; Cyn. trach. S. sp. 5.

c) — *Pharyngea*: Phlegmonodea, cum rubore in imis faucibus, deglutitione maxime difficili & dolentissima. *Pharyngitis*; ang. infl. *Pharyng.* Boerh. aphor. §. 804. Cyn. Phar. S. sp. 6.

d) — *Tonfillarum*: vulgarior, interdum cum infl. uvulæ & veli palatini, Cyn. Tons. S. sp. 1.

e) — *complicat.* maxillarum & Parotidum; Cyn. purpuro-Parot. S. sp. 15.

*Cura*: V. Sect. & Sulph. Aurat. ant. gr. unum, c. Sacch. Chocol. bis l. ter quotidie, usque quo supra l. infra operet; Linim. volat. ext. etiam conducit, l. Epispastica.

Sp. 3. CYN. COMPLICATA & Symptomatica:

a) — *Remittentium & Continentium*: Cyn. prunella S. sp. 12.

b) — *ab Arthritide*: Vog. Præl. §. 187. S. sp. 10.

c) — *a putredine & infl. Pulmonum*; Lieut.

d) — *Exanthematicorum*: Pemphyg. Helv. S. sp. 3. Cyn. Variolos. aphtosa, Morbillofa & Scarlatinæ; a scab. & Herpete repulsis, Cyn. Exanthemat. S. sp. 4. & 10. b. confr. Class. III.

e) — *a Dysenteria*: Sauv. sp. 13.

f) — *Hydrophobica Nervosorum*:

*Cura*:



*Cura:* Epispastica ad Cervicem & ad furas; l. Vescicatorium infra aures; & Liqu. C. C. succ. l. Tinct. Pectoral. Vol. Danorum; l. Vin. Rhen. c. Sale C. Cervi satur. ad noctem; c) d) & e) cum Elixirio Paregorico levantur.

Gen. 16. PERIPNEUMONIA Auctorum. *Pulmonia & Peripleumonia* Castelli.

Lung: Brand.

Phlegmasia Pulmonum, cum pyrexia sæpius acutissima, anxia, dolore obtuso, spiritu calido, pulsu reduplicato molli, genis roseis, Dyspnœa, Tussi sputis in principio colore rubicundo sanguineo, deinde 6:o l. 7:o die flavescente. In affecto latere ægri etiam commodius quiescunt.

Spec. 1. PERIP. RHEUMATICA Bronchiarum, cum dolorifica & inflammatoria oppilatione tunicarum asperæ & Bronchialium, Raucedine, Tussi Rheumat. & subcruenta expectoratione.

a) — *Rheumalis sicca:* cum Tussi aspera, dolorifica a) a frigore & asperitate aëris vernalis. Catarrh. ferin. S. sp. 2. b) ex abusu spirituosorum, c) ab inspir. acidi Vict.

b) — *Rheumalis humida* s. Catarrhalis verna; cum Tussi leviori humida &c. Peripn. Catarrhal. S. sp. 6. a. cfr. Catarrh. Cl. IV.

c) — *Polyposa* Infantum, cum Tussi Galinacea &c. cfr. Cynanch. part.

*Cura:* V. Sect. & Pil. ex Rheo c. G. ammonia-

moniacy, Thereb. Veneta & Syrup. Croci; ut etiam Pulv. pectoralis, a Pulv. Nitri Unc.  $\beta$ . G. Tragac. Dr. iij Rad. Liquir. & Irid. flor. ana Dr. j & Pasta alth. Dr. vj. Rheumalis siccae Expectorationem juvant Ol. Amygd. c. Syr. Balsam. & tantillo Extr. Myrh.

Sp. 2. PERIPNEUMONIA SANGUINEA Cellularum Pulmonalium, a plethora & infarctu subitaneo Pulmonum cum Synocho simplici, Tussi violenta, spiritu, ex ore minime foetente, interrupto, difficillimo, pulsu pleno atque veloci, nec non cum rubicunda ac turgida facie. *Peripn. vera auctorum.*

a) — ab aëris frigidioris inspiratione sub motu æstuante. *Pneumonites* Bourgardi S. sp. 1.

b) — a Tussi:

*Cura* præcedentis speciei, c. V. Sect. repetitis. Vapor Aceti inspiratus, & Potiones, ex Aqua fl. Samb. & Hyssopi c. Nitro, Elix. Parg. & Syr. Hyssopi comp. horis Vespertinis resolutionem promovent.

Sp. 3. PERIPN. GANGRÆNOSA putrida, & gastrica, cum permagna pectoris oppressione, foetore oris & debilitate corporis, nec non cum gravi præcordiorum pondere & Febre Remittente, pulsu inæquali & urina cruda, nec non vomendi conatibus comitata.

a) — a temperamento bilioso cum saburra ventrali. *Peripneumonitis* Bourgardi Peripn. ard. S. sp. 3.

b) — En-

b) — *Endemica*, bilioso-inflamm. Militum: Peripn. Typhod. S. sp. 5.

c) — *bilioso-putrida remittentium*: Peripn. putrida S. sp. 2. a) *carcerum*, b) *nautarum*, c) *nosocom*.

*Cura* præcedentis, c. una solummodo V. S. & propinata manna c. Crem. Tart. & Sulph. aur. antimonii; posteaque Julapia c. sp. Nitri D. &c.

Sp. 4. PERIPN. COMPLICATA & Symptomatica.

a) — c. *Cordis* inflammatione associata; Carditis Epid. Sagar; — spont. S. sp. 1. a. conf. Cardiogmum III. Ord.

b) — *Exanthematicorum*: Variolosa, Morbill. Erysipelat. Petechialis; Peripn. exanthem. S. sp. 9. — Maligna pestilens A:o 1348  $\frac{2}{10}$  hominum devastans S. sp. 4.

c) — *Arthriticorum* S. sp. 7.

d) — a *Colica Picæ*. Peripn. Rachialg. S. sp. 12.

e) — *Puerperarum* a Lacte: Deleurye.

f) — *Hydrophobica* Peripn. S. sp. 10.

g) — *Phtisicorum*; S. sp. 8. & 11.

*Cura*: V. Sectio; Infus. Sambuci, c. Lacte Ammoniacali & Aceto Scillitico; Pulv. Pector. nuper descriptus.

Obs. *Peripn. Notba* Syd. & Huxh. Per. Catarrh. S. sp. 6. Senes obesos & crassos invadens; Huxh. T. II. p. 200. Cfr. Catarrh. Cl. IV.

Gen. 17. PLEURITIS Auctorum. — Pleuresie.

Plegmasia peracuta Intercoastalium & Pleuræ,



ræ, nec non mediastini & Pericardii, cum Tussi acutissime pungente & augmento doloris sub inspiratione.

Spec. I. PLEUR. VERA, *sanguinea* Auctor. Febris Synochi simplicis, pulsus durus, tensus, cum dolore acute pungente ad costas veras; Tussis sicca, sub qua dolor ita exasperatur, ut ægroti illam suppressere omnimodo conentur; cruor corio albo crasso obtectus est.

a) — *Intercostalium & Pleuræ*: raro cum sputis sanguineis vel expectoratione, nisi sub statu criseos; a) a tempestate frigidiori & sicciori, b) ex intermissa sanguinis evacuatione, c) ex abusu spirituosorum, d) a victu duro, excretionem alvinam impediende &c. Pleurod. Plethor. S. sp. 1. Pleurit. vera S. sp. 1. — Conv. S. sp. 13. e) Verminosa S. sp. 8. c. dolore sub costis spuris lateris sinistri, Dyspnœa & pupillis dilatatis.

b) — *Mediastini: Mediastina* Vog. Gen. 52. a) anterior Avenz. cum offendiculo ad Sternum &c. S. sp. 4. b) posterior *Dorsalis* Hipp. S. sp. 3.?

c) — *Pericardii: Pericarditis* Vog. Gen. 53. cum Syncope & Palpitatione, atque assidua ad Tussendum proclivitate, Pleur. Peric. S. sp. 5. Hydroth. S. sp. 15.

d) — *Diaphragmatis* cfr. Genus sequens;  
& lie-

& *lien*is Pleurit. imitans, conf. Splanchn. Lienalem III. Ord.

*Cura:* Pauperibus & Ruricolis sufficit una rariusque altera V. Sectio, & mixtura de aceto Ol. Lini rec. & Syr. comm. ana ad Cochlearia tria mane & Vesper; atque interdum, Pulvis nitrosus cum Card. Ben. Ant. Diaph. & Sach. mentha. Alvus moderate aperta tenetur. Et in casu difficiliore die 4 vel 6. Vesicatorium ad furas applicetur; Ditionum confr. Spec. 3. Verminosa Emeticum posteaque anthelmintica expostulat.

Sp. 2. PLEUR. VERA MALIGNA; Febris Synochi putridæ, cum dejectione virium comitata.

a) — *Sanguinea*: Synochi putridæ.

b) — *Bilio-phlogistica*: cum ardore urente & ariditate linguæ, jactatione & excursionem doloris in varia loca. Pleur. Erysipel. S. sp. 11.

c) — *Epidemicorum*: cum Bubon. & Carb. v. Sviet. T. V. p. 152.

*Cura:* Laxans e. gr. ex Elect. Linit. cum Cryst. Tartari & Sulphure Aurato Antimonii mane, & mixtura Simplex Camphorata Vesperis quotidie repetetur in I. & II. stadio. Si V. S. fert morbus, his præcedat. Senega Polygalæ commendatur; nos v. acetum prophylacticum c. sero lactis edulcoratum illi præferimus.

Spec. 3.